

tammikuun 1 p:stä 1941 lukien oli oleva oikeutettu kansliatöidensä suorittamiseen käyttämään 500 mk kokousta kohden, kuitenkin enintään 1,500 mk kuukaudessa.

Kaupungin edustus. Kaupungin edustajiksi Helsingissä elokuun 30 p:nä alkaville X kaupunkipäiville valittiin ¹⁾ kaupunginjohtaja Tulenheimo sekä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Rydman, varapuheenjohtaja Janatuinen ja vtt Nybergh, Ramsay ja Salovaara, varamiehinään vtt Huh-tala, Huttunen ja von Wendt.

Kaupungin edustajiksi Suomen satamaliiton Helsingissä syyskuun 14 p:nä pidettävään varsinaiseen liittokokoukseen valittiin ²⁾ satamalautakunnan puheenjohtaja Lindfors ja varapuheenjohtaja Korpisaari sekä vtt Salovaara ja teknillinen johtaja Moring, varamiehinään vtt Ramsay ja Ilmanen.

Kaupunkipäivien siirtäminen myöhemmäksi. Merkittiin ³⁾ tiedoksi Suomen kaupunkiliiton ilmoitus Helsinkiin elokuun 30 p:ksi koollekutsuttujen X kaupunkipäivien siirtämisestä vallitsevien poikkeuksellisten olojen vuoksi myöhemmin tarkemmin määrättävään ajankohtaan seuraavana vuonna.

Suomen satamaliiton liittokokouksen siirtäminen myöhemmäksi. Merkittiin ⁴⁾ tiedoksi Suomen satamaliiton hallituksen ilmoitus liiton Helsinkiin elokuun 29 p:ksi koollekutsutun liittokokouksen siirtämisestä vallitsevien poikkeuksellisten olojen johdosta myöhemmin määrättävään ajankohtaan.

2. Rahatointa koskevat asiat

Kaupungin v:n 1940 tilit ja tilinpäätös. Kaupungin v:n 1940 tilinpäätöksen valmistuttua merkittiin ⁵⁾ tiedoksi seuraava mainitun vuoden tulos:

Menoylitykset	mk	62,082,007: 65	
Tulovajaukset	»	58,353,109: 80	
Menot talousarvion ulkopuolella ...	»	259,399: 15	mk 120,694,516: 60
 Menosäästöt	mk	46,248,386: 25	
Tuloylitykset	»	54,596,791: 35	
Tulot talousarvion ulkopuolella	»	7,296,504: 66	mk 108,141,682: 26
Tappio	mk	12,552,834: 34	

Lisäksi merkittiin ⁵⁾ tiedoksi kaupunginhallituksen ilmoitukset, että kaupungin käyttörahaston pääoma, jolle ei lasketa korkoa, oli mainitun vuoden lopussa 100,000,000 mk ja verotausrahaston pääoma kertyneine korkoineen 79,808,643: 40 mk sekä että kertomusvuoden talousarviossa ei ollut edellisten vuosien ylijäämää käytetty, mutta että sen sijaan oli verotausrahastosta siirretty 23,000,000 mk talousarvion tasaamiseen. Kaupunginvaltuusto oli kutsuttu kesäkuun 18 p:nä kaupunkien kunnallislain säännösten mukaisesti päättämään kaupungin v:n 1940 tilinpäätöksen hyväksymisestä, mutta koska tilinpäätös oli myöhästynyt eikä tilien tarkastusta vielä ollut voitu suorittaa, kokous siirrettiin ⁶⁾, mikäli se koski

¹⁾ Kvsto 18 p. kesäk. 8 §. — ²⁾ S:n 18 p. kesäk. 9 §. — ³⁾ S:n 19 p. marrask. 7 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. marrask. 8 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. huhtik. 3 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. kesäk. 7 §.

kyseisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, valtuuston puheenjohtajan määrättävään ajankohtaan.

Kulosaaren sillan siltarahasto. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ että v:n 1942 talousarvion pääluokkaan Tuloa tuottamattomat pääomamenot sisältyvää Siirto Kulosaaren sillan rahastoon nimistä määrärahaa sai tarvittaessa ylittää. Kuten siltamaksuista kertyviä tuloja oli niistä riippuvaa rahastoon kulloinkin siirrettävää määrää mahdotonta ennakolta tarkalleen arvioida.

Lyhytaikainen luotto. Kaupunginhallitukselle myönnettiin ²⁾ oikeus aikaisemmin päätetyn määrän ³⁾ lisäksi kertomusvuonna edelleen ottaa enintään 50,000,000 mk lyhytaikaista luottoa kahta vuotta lyhyemmin takaisinmaksuajoin.

Myöhemmin kaupunginhallitus oikeutettiin ⁴⁾ v. 1942 ottamaan lyhytaikaista luottoa enintään 250,000,000 mk.

Lainanotto päätösten vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti joulukuun 18 p:nä 1940 kaupunginvaltuuston päätökset ⁵⁾ enintään 126,000,000 mk:n obligatio- tai velkakirjalainan ottamisesta sekä kaupungin v:n 1935 kolmannen 3 %:n kruunulainan 3,217,000 kruunun suuruisen osan konverttaamisesta ehdoin, että ensiksi mainitun lainan vastedes määrättäviin tarkoituksiin käytettäväksi suunnitellun 1,277,000 mk:n määrän osalta tehtiin uusi alistus, ennenkuin se lopullisesti osoitettiin käytettäväksi ⁶⁾.

Lainain ottaminen valtion omakotilainarahastosta. Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi sisäasiainministeriön kesäkuun 18 p:nä vahvistaneen kaupunginvaltuuston päätöksen ⁸⁾ enintään 4,000,000 mk:n suuruisen lainan ottamisesta valtion omakotilainarahastosta jaettavaksi Pirkkolan omakotialueen rakentajille.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ ottaa valtion omakotilainarahastosta omakotilainojen välittämiseksi Pakilan omakotialuetta varten enintään 2,000,000 mk:n ja Paloheinän omakotialuetta varten enintään 1,500,000 mk:n suuruisen lainan kahta vuotta pidemmin maksuajoin. Toukokuun 19 p:nä sisäasiainministeriö vahvisti valtuuston edellä mainitun päätöksen ¹⁰⁾.

Valtuusto päätti ¹¹⁾, että omakotilainojen välittämistä varten omakotirakentajille ja yleishyödyllisille yhtiöille otetaan valtion omakotilainarahastosta enintään 5,400,000 mk:n suuruisen laina kahta vuotta pidemmin maksuajoin. Sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 31 p:nä valtuuston päätöksen ¹²⁾.

Asuntotalojen aikaansaaminen suurperheisille kaupungin asukkaille. Kaupunginvaltuusto päätti ¹³⁾ oikeuttaa kaupunginhallituksen merkitsemään osakkeita Helsingin perheasunnot oy:ssä sekä anoa sosiaaliministeriöltä yhtiölle välitettäväksi 25,000,000 mk:n suuruisen perheasuntolainan enintään 45 vuoden maksuajoin.

Rakennuskustannusten ylärajan korottaminen Hakan asunto oy. Unta-montie 10 nimisen yhtiön lainaehdoissa ja lainan myöntäminen sille. Helsingin asuntokeskuskunta HAKA nimisen yhtiön asiasta tekemän anomuk-

¹⁾ Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §. — ²⁾ S:n 18 p. kesäk. 43 §. — ³⁾ Ks. v:n 1940 kert. s. 11. — ⁴⁾ Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §. — ⁵⁾ Kvsto 15 p. tammik. 2 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. syysk. 3 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1940 kert. s. 61. — ⁸⁾ Kvsto 23 p. huhtik. 16 §; ks. myös tämän kert. s. 54 ja 84. — ⁹⁾ Kvsto 4 p. kesäk. 3 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. kesäk. 10 §. — ¹¹⁾ S:n 3 p. syysk. 4 §. — ¹²⁾ S:n 18 p. kesäk. 29 §; ks. tämän kert. s. 70.

sen johdosta kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että myönnettäessä Hakan asunto oy. Untamontie 10 nimiselle yhtiölle lainaa yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta rakennuskustannusten yläraja lasketaan 550 mk:ksi m²:ltä, kaupungin lainan ylärajaksi vahvistetaan 85 % hyväksytyistä rakennuskustannuksista ja laina myönnetään ehdoin, että kyseiseen työhön otetaan työntekijöitä kaupunginhallituksen osoitus ten mukaisesti.

Hakan asunto oy. Joukolantie 3:n lainan takaaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että kaupunki menee omavelkaiseen takaukseen Hakan asunto oy. Joukolantien 3:lle valtiolta anotusta 2,796,000 mk:n suuruisesta toissijaisesta asunto-osakeyhtiölainasta, minkä päätöksen sisäasiainministeriö heinäkuun 31 p:nä vahvisti ³⁾.

Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen lainan takaaminen. Oikeutettuaan ⁴⁾ aikaisemmin kiinteistölautakunnan luovuttamaan Työläisäitien ja lasten koti yhdistykselle Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien varattomien yksinäisten äitien kodin paikaksi XXII kaupunginosan korttelissa n:o 706 olevan Lemunkujan tontin n:o 1 kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ myöntää yhdistykselle takauksen 3,000,000 mk:n lainaan ensimmäistä kiinnitystä vastaan sen edellä mainitulle tontille rakennettavaan kiinteistöön ehdoin, että yhdistys noudatti kaupunginhallituksen tarkempia määräyksiä rakennustyössä käytettävän työvoiman suhteen. Sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 8 p:nä valtuuston päätöksen ⁶⁾.

Leima- y.m. verot. Kaupunginhallitus oikeutettiin ⁷⁾ ylittämään v:n 1940 talousarvion pääluokan Korot ja lainakustannukset lukuun Kustannukset ja poistot sisältyvää määrärahaa Leima- y. m. verot 471,611: 10 mk.

Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys. Kunnallisverotuksessa verovelvollisen henkilön tuloista vähennettävät määrät kaupunginvaltuusto v:ksi 1941 vahvisti ⁸⁾ samoiksi kuin ennen eli siten, että tuloista, jotka eivät ylittäneet 9,000 mk, sai vähentää 4,000 mk, sekä että verovelvollinen henkilö jokaisen lapsen osalta, jonka hän elatusvelvollisuutensa nojalla oli elättänyt ja joka verotusvuoden päätyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta, sai vähentää tuloistaan 1,200 mk. Kaupunginhallitusta päätettiin kehoittaa kiirehtimään vähennysten korottamista koskevan asian käsittelyä valtioneuvostossa.

V:n 1942 talousarvio. V:n 1942 talousarvioehdotusta laadittaessa oli kiinnitettävä huomiota niihin yleisessä tilanteessa tapahtuneisiin muutoksiin, jotka aiheutuivat sotatilanteen jatkumisesta. Koska uusien lainain saanti vallitsevissa oloissa oli vaikeata, oli kaupungin välttämättömät menot muulla tavoin saatava rahoitetuiksi. Niinpä oli talousarviossa huomioitavat uudistyöt supistettava mahdollisimman vähiin sekä peruutettava joukko aikaisempina vuosina sellaisiin tarkoituksiin myönnettyjä siirtomäärärahoja, joita ei vielä ollut voitu eikä lähitulevaisuudessa voitaisi toteuttaa.

Kertomusvuoden talousarvioehdotukseen verraten menojen loppusumma osoitti 50,600,000 mk:n nettolisäystä, nousten menojen lisäykset kaikkiaan 157,200,000 mk:aan ja vähennykset 106,600,000 mk:aan. Tulo-

¹⁾ Kvsto 2 p. huhtik. 25 §. — ²⁾ S:n 18 p. kesäk. 39 §. — ³⁾ S:n 3 p. syysk. 4 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1939 kert. s. 65. — ⁵⁾ Kvsto 15 p. tammik. 30 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. huhtik. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 196. — ⁷⁾ Kvsto 4 p. kesäk. 48 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. huhtik. 12 §.

säännössä lisäykset olivat yhteensä 143,600,000 mk ja vähennykset 93,000,000 mk. Tällöin oli huomioitu teknillisten laitosten bruttomenot ja -tulot.

Käsiteltyään kaupunginhallituksen laatimaa talousarvioehdotusta kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ v:n 1942 talousarvion ²⁾, jonka pääluokkien ja osastojen loppusummat sekä näiden meno- tai tulolisäykset (+) ja meno- tai tulovähennykset (—) v:een 1941 verraten ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

M e n o t

Varsinaiset menot

1. Yleinen kunnallishallinto	mk	34,987,379	+	7,421,327
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	24,761,491	+	3,446,582
3. Palotoimi	»	9,316,587	—	83,658
4. Terveystenhoito	»	15,172,668	+	163,354
5. Sairaanhoido	»	90,212,993	+	6,468,306
6. Huoltotoimi	»	73,046,013	+	3,677,588
7. Lastensuojelu	»	21,082,364	+	2,028,132
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	15,695,051	+	4,786,389
9. Opetustoimi	»	70,710,257	+	4,750,047
10. Sivistystoimi	»	10,287,183	+	780,075
11. Kiinteistöt	»	35,992,031	+	4,393,258
12. Yleiset työt	»	55,761,254	+	8,247,594
13. Puhtaanapito	»	20,102,822	+	3,828,534
14. Satamat	»	20,836,120	+	1,625,163
15. Teurastamo	»	5,890,946	—	938,309
16. Elintarvikekeskus	»	12,104,127	+	2,422,227
17. Teknilliset laitokset	»	—	—	—
18. Sekalaiset yleiset menot	»	42,417,000	+	22,800,000
19. Korot ja lainakustannukset	»	84,005,070	+	6,817,757
20. Verojen poistot ja palautukset	»	35,001,000	+	16,200,000
Yhteensä mk		677,382,356	+	98,834,366

Pääomamenot

21. Tuloa tuottavat pääomamenot	mk	60,156,700	—	18,311,600
22. Tuloa tuottamattomat pääomamenot	»	56,957,731	—	44,322,883
23. Velan kuoleetus	»	68,243,413	+	9,968,102
Vajaus	»	—	—	43,000,000
Yhteensä mk		185,357,844	—	95,666,381
Kaikkiaan mk		862,740,200	+	3,167,985

T u l o t

Varsinaiset tulot

1. Yleinen kunnallishallinto	mk	331,000	+	232,500
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	555,800	+	69,100

¹⁾ Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:ot 12, 14, 15 ja 16.

3. Palotoimi	mk	585,000	+	52,230
4. Terveystenhoito	»	2,384,648	+	11,006
5. Sairaanhoido	»	31,348,400	+	3,045,504
6. Huoltotoimi	»	18,792,856	+	1,395,730
7. Lastensuojelu	»	7,486,826	+	719,659
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	1,273,000	+	399,000
9. Opetustoimi	»	16,244,165	+	330,141
10. Sivistystoimi	»	1,390,400	+	2,640
11. Kiinteistöt	»	65,483,336	+	1,419,664
12. Yleiset työt	»	6,552,990	+	131,679
13. Puhtaanapito	»	18,634,210	+	3,132,510
14. Satamat	»	35,043,688	+	8,771,248
15. Teurastamo	»	3,210,000	—	2,742,000
16. Elintarvikekeskus	»	12,520,000	+	2,620,000
17. Teknilliset laitokset (nettotulot)	»	44,914,461	—	4,830,868
18. Sekalaiset yleiset tulot	»	3,600,000		—
19. Korot ja osingot	»	52,355,187	+	2,826,997
20. Verot	»	441,001,437	+	25,834,211
Yhteensä mk		763,707,404	+	43,420,951

Pääomatulot

21. Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot	mk	40,816,796	—	38,123,966
22. Lainavarat	»	8,088,000	—	52,257,000
Säästö v:sta 1941	»	21,000,000	+	21,000,000
Vapautetut siirtomäärärahat	»	29,128,000	+	29,128,000
Yhteensä mk		99,032,796	—	40,252,966
Kaikkiaan mk		862,740,200	+	3,167,985

Seuraavassa tehdään tarkemmin selkoa tärkeimmistä muutoksista, jotka ovat havaittavissa valtuuston v:ksi 1942 vahvistamassa talousarviossa v:n 1941 talousarvioon verraten.

Menosääntö. Varsinaisten menojen ensimmäisen pääluokan, Yleinen kunnallishallinto, luvun Rahatoimisto menoihin aiheutti huomattavaa lisäystä toimiston tehtävien lisääntyminen kuuluen niihin nyt myös omaisuudenluovutusveron ja kansaneläkevakuutusmaksujen kannanta ja tilitys. Tähän lukuun sisältyy 75,000 mk:n suuruinen uusi momentti Verojen jälkiperintä sekä oman erillisen nimikkeensä muodostavat sotilasavustusosaston menot, joihin kuuluu 1,200,000 mk tilapäistä työvoimaa, 30,000 mk kalustoa, 200,000 mk vuokraa ja 50,000 mk painatusta varten ynnä 100,000 mk tarverahojia. Lukuun Verotusvalmisteluvirasto oli merkitty kaupunginvaltuuston päättämä ¹⁾ 1,300,000 mk:n erä uudelle momentille Verotusvalmistelun järjestelyä varten, kaupunginhallituksen käytettäväksi. Erinäisten hallintomenojen luvun määrärahaa Sijaispalkat virkavapaustapauksissa oli korotettava 500,000 mk reservihaarjoituksiin kutsuntojen yhä lisääntytyä. Viimeksi mainitun luvun määrärahassa Jäsenmaksut oli huomioitu uusi 500 mk:n erä Suomen kunnallisen terveydenhoitoyhdistyksen jäsen-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 5.

maksun suorittamiseksi. Samaan lukuun sisältyy jälleen tällä kertaa tarpeellinen vaalikustannusten nimike.

Oikeus- ja järjestystoimi nimisen toisen pääluokan luvun Maistraatti momentille Tilapäistä työvoimaa oli merkitty 26,400 mk uuden toimistoapulaisen palkkaamiseksi ja luvun Ulosottolaitos nimikkeeseen Toisen kaupunginvoudin konttori samannimiselle momentille 15,600 mk niinikään uuden toimistoapulaisen palkkaamiseksi uusien verojen ja maksujen, kuten suhdanneveron, omaisuudenluovutusveron ja kansaneläkemaksujen perimisen aiheuttamia lisätoita varten. Jälkimmäiseen lukuun kuuluva rikostuomioiden toimeenpanokonttorin määräraha Sääntöpalkkaiset virat oli arvioitu huomioiden valtuuston päätös ¹⁾ yhden ulosottoapulaisenviran lakkauttamisesta. Syyttäjistö nimisen luvun määrärahaa Tilapäistä työvoimaa laskettaessa oli otettu huomioon valtuuston päätös ²⁾ apulaissyöttäjinä toimivien poliisikomisarioiden palkkioiden korottamisesta. Poliisilaitoksen menojen kohdalla havaittavista muutoksista mainittakoon kaupungin suoritettavan osuuden poliisilaitoksen menoista kohoaminen 6,720,000 mk:sta 8,890,000 mk:aan. Pääluokan viimeisen luvun, Huoneenvuokralautakunta, kohdalla syntyy 978,250 mk:n suuruinen lisäys tämän lautakunnan toiminnan laajentumisesta johtuen.

Kolmannen, palotoimen pääluokan edellisen luvun Palolaitos määrärahaan Kaluston kunnossapito sisältyy valtuuston päättämä ³⁾ erä palolennättimen laajentamiseen.

Järjestyksessä neljännen pääluokan, Terveystenhoito, lukuun Terveystenhoitolautakunta ja sen toimisto sisältyy uutena viimeisenä momenttina valtuuston päättämä ³⁾ määrä rottien hävittämistä varten kaupungin alueelta. Eläinlääkintöosasto nimisen luvun määrärahaa Tilapäistä työvoimaa oli voitu alentaa miltei puolella entisestä sen johdosta, että siitä oli poistettu entinen erä 39 makkaranmyyntipaikan tarkastamiseksi sekä että 3 entisistä 9 makkaratehtaiden valvojasta oli irtisanottu poikkeuksellisten olojen vuoksi. Ammattientarkastustoimiston menot käsittävän luvun määrärahaan Tilapäistä työvoimaa oli lisätty 1,800 mk käsittävä uusi erä korvauksen suorittamiseksi toimiston puiden sisäänheitosta, pinoamisesta ja kantamisesta sekä sen uunien lämmittämisestä. Pääluokan viimeiseen lukuun Avustukset ennen sisältynyt Boijen sairaalan ja synnytyslaitoksen avustuserä oli tällä kertaa siirretty sairaanhoidon pääluokkaan Boijen synnytyslaitos nimisenä.

Sairaanhoitomenot käsittävässä viidennessä pääluokassa oli Marian sairaalan tilapäisen työvoiman määrarahassa huomioitu yhteensä 50,400 mk ja Kivelän sairaalan tilapäisen työvoiman määrarahassa yhteensä 28,600 mk iltapäivävastaanoton järjestämisestä poliklinikoissa kaksi kertaa viikossa aiheutuneita menoja. Muutenkin eri sairaalain tilapäisen työvoiman määrärahoissa oli täytynyt ottaa huomioon uusien tilapäisten työntekijäin palkkaaminen etupäässä pula-ajasta ja siitä aiheutuvista lisätoista johtuen. Arvioitaessa Kivelän sairaalan ja Nikkilän sairaalan sääntöpalkkaisten virkain määrärahoja oli vastaavasti otettu huomioon valtuuston päätökset edellisen sairaalan eräiden virkain järjestelyistä ⁴⁾ sekä kahden lämmittäjämekaanikon viran perustamisesta jälkimmäiseen sairaalaan ⁴⁾. Kivelän sairaalan määrärahan Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet kohdalla havaittava

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 28. — ²⁾ S:n s. 29. — ³⁾ S:n s. 32. — ⁴⁾ S:n s. 35.

lääkemenojen lisääntyminen johtui paitsi hintojen huomattavasta noususta myöskin siitä, että mielisairaiden osastolla oli alettu käyttää uusia tehoisia hoitomenetelmiä, m.m. insuliinihoitoa. Erinäisten sairaanhoitomienojen luvun erinäisten menojen nimikkeen kohdalle oli siirretty terveydenhoidon pääluokan avustuksiin ennen sisältynyt Boijen sairaalan ja synnytyslaitoksen avustuserä, merkiten se valtuuston päättämin ¹⁾ määrin, ja saman nimikkeen alaiseksi lisätty valtuuston päätöksen ²⁾ mukaisesti määräraha Suomen huollon Lauttasaaren kartanossa sijaitsevaa siirtoväen sairaalaa varten.

Kuudennen pääluokan, Huoltotoimi, menojen suhteen mainittakoon, että määrärahoja ei ollut voitu supistaa kertomusvuoden käytön alentumisen perusteella, joka oli vain tilapäinen sodan aiheuttama ilmiö ja johtui lähinnä hoidokkien lukumäärän pienenemisestä evakuoinnin ja toiminnan keskeytymisen vuoksi samoin kuin siitä, että valtio siirtoväen huoltolinjalla oli ottanut huolehtiakseen myöskin osasta helsinkiläisiä evakuoituja. Päinvastoin oli ollut otettava huomioon, että sosiaaliministeriö oli sotasiiirtolaisten yhteiskunnallisesta huollosta elokuun 9 p:nä 1940 annetun lain nojalla määrännyt huoltolautakunnan huollettavaksi toistasataa sotasiiirtolaista. Viimeksi mainittu seikka vuorostaan oli johtanut Puodinkylän kartanon haaraosaston perustamiseen kunnalliskotiin kertomusvuoden helmikuun 1 p:nä sekä sotasiiirtolaisosaston järjestämiseen kunnalliskodin työlaitoksen toiseen kerrokseen syyskuun 1 p:nä 1940. Edellä mainittujen toimenpiteiden vaikutus ulottuu useimpiin määrärahoihin suurentavasti. Niinpä kunnalliskodin tilapäisen työvoiman määrarahassa oli huomioitu yhteensä 48,000 mk kunnalliskodin työlaitoksessa olevan sotasiiirtolaisten osaston menoja, mistä 25,200 mk 2,100 mk:n kuukausipalkkaisen osastonhoitajattaren ja 22,800 mk kahden 950 mk:n kuukausipalkkaisen siivoojan palkkaamiseen, sekä yhteensä 94,800 mk Puodinkylän kartanon haaraosaston menoja, mistä 25,200 mk 2,100 mk:n kuukausipalkkaisen osastonhoitajattaren, 20,400 mk 1,700 mk:n kuukausipalkkaisen hoitajattaren, 22,800 mk 1,900 mk:n kuukausipalkkaisen emännöitsijän ja 22,800 mk kahden 950 mk:n kuukausipalkkaisen siivoojan palkkaamiseen ja 2,400 mk haaraosaston taloudellista johtoa ja 1,200 mk sen lääkärinkäyntejä varten. Lisäksi mainittakoon, että kunnalliskodin vuokramääräraha oli laskettu lisäsen siihen uusi 36,000 mk:n suuruinen tilitysvuokra Puodinkylän kartanon haaraosastosta. Kunnalliskodin määrärahaan Kuljetuskustannukset oli sisällytetty 3,160 mk:n uusi menoerä Autoverot sen johdosta, etteivät autot enää olleet verovapaita. Lukuun Tervalammen työlaitos ja maatila oli työlaitoksen ja maatilan nimikkeiden alaisiksi muodostettu vastaavasti 363,600 mk:n ja 122,400 mk:n suuruiset uudet momentit Sääntöpalkkaiset virat valtuuston päätöksen ³⁾ johdosta työlaitoksen erinäisten virkain siirtämisestä sääntöpalkkaisiksi; tilapäisen työvoiman momentille kuuluvia menoja tällöin luonnollisesti oli voitu vastaavasti vähentää. Maatilan tilapäiseen työvoimaan kuuluvan sianhoitajan vuosipalkka oli korotettu 18,000 mk:sta 24,000 mk:aan, ottaen huomioon tämän toimen haltijalle asetettavat entistä suuremmat pätevyysvaatimukset sikatalouden laajennuttua uuden sikalan valmistumisen johdosta. Työtuvat nimisen luvun määräraha Sääntöpalkkaiset virat oli arvioitu huomioonottaen valtuuston päätös ³⁾ kahden apulaistyönjohtajan viran siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan ja määrarahassa Tilapäistä työvoimaa huomioitu vastaavasti 8,400 mk:n ja 6,000

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 36. — ²⁾ S:n s. 37. — ³⁾ S:n s. 38.

mk:n suuruiset uudet erät työtupien osalta elintarvikekeskuksen ja työtupien uudessa talossa tarvittavan puhelinkeskuksen hoitajan ja eteisvartijan palkkaamiseen; kertomusvuoden elokuun 1 p:stä lukien lakkautetun entisen myyntiaitan siivoojan viran palkkamäärä sitä vastoin oli voitu poistaa. Entisestä lämpömomentista oli erottamalla muodostettu puheena olevaan lukuun uusi momentti Vedenkulutus. Luvun määrärahaan Sekalaiset menot sisältyy 1,200 mk:n erä elintarvikekeskuksen ja työtupien uuden talon Suomen vartioimis ja sulkemis oy:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisten yövartiointimenojen suorittamiseen. Hoito huoltolautakunnalle kuulumat-
tomissa laitoksissa ja yksityisissä kodeissa sekä suoranaisia avustuksia nimisen luvun määräraha Suoranaiset avustukset oli noussut 22,000,000 mk:sta 24,000,000 mk:aan. Käyttövarat nimiseen lukuun sisältyvien valtuuston käyttövarain määrä oli alentunut 2,500,000 mk:sta 1,500,000 mk:aan, johon määrään sisältyy 500,000 mk käsittävä uusi erä muihin tarkoituksiin kuin suoranaisiin avustuksiin.

Menosäännön seitsemännen pääluokan, nimeltä Lastensuojelu, menoihin aiheuttaa jonkin verran lisäystä entisestään suuresti laajentuneen ja monipuolistuneen äitiys- ja pikkulastenhuollon, lasten kesävirkestystoiminnan y.m. ehkäisevän lastensuojelutyön lisätyövoiman tarve. Niinpä lastensuojelulautakunnan luvun tilapäisen työvoiman määrärahassa ennen esiintymättymättöminä erinä oli huomioitu varat uuden tilapäisen 1,900 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan toimistoapulaisen palkkaamiseksi lastensuojeluvirastoon sekä lastenhuoltolaitosten luvun tilapäisen työvoiman määrära-
hassa Sofianlehdon pikkulastenkotia varten 18,000 mk:n erä 500 mk:n rahapalkan suorittamiseksi kuukaudessa kolmelle vanhemmalle harjoittelijalle, Tavolan koulukotia varten 11,400 mk:n erä 950 mk:n kuukausipalkkaista palvelijaa varten ja Ryttylän koulukotia varten 4,500 mk urheilun- ja uinninopettajan palkkaamiseksi kolmeksi kuukaudeksi ja 15,120 mk tunti-
opettajan palkkioon sekä Reijolan lastenkotia varten 20,000 mk:n erä hal-
kojen pilkkomista ja kantamista y.m. tilapäisiä töitä varten mainitun lasten-
kodin talonmiehentoimen lakkauttamisen johdosta. Samoin oli Lastenhoidon neuvonta-asemat nimisen luvun kohdalla m.m. ollut merkittävä tila-
päisen työvoiman määrärahaan 31,200 mk:n uusi erä lastensairaalassa ole-
van lastenhoidonneuvolan toiminta-alueen kahtiajakamisesta johtuen tarpeellisen 2,600 mk:n kuukausipalkkaisen toisen terveydenhoitajattaren palkkaamiseksi tälle alueelle. Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y.m. nimisen luvun momentin Lasten kesävirkestys loppusumma oli kaksinker-
taistunut sen johdosta, että oli katsottu tarpeelliseksi leikkikenttätöiminnan järjestäminen myöskin Toukolaan—Kumpulaan sekä keitto- tai vellian-
noksen tarjoaminen leivän kera päivittäin ilmaiseksi leikkikentillä käyville lapsille. Lastenhuoltolaitosten tilain menoja tarkasteltaessa on pantava mer-
kille Toivoniemen tilan viljellyn pinta-alan väheneminen 47 ha:sta 20. s
ha:iin pika-asutustoiminnan johdosta, jolloin kuitenkin tämän tilan määrä-
rahaan Sääntöpalkkaiset virat yhä edelleen sisältyy kahden, tilan uudessa laajuudessa tarpeettoman ja sen vuoksi avoimena olevan viran peruspalkat,
yhteensä 36,000 mk, siltä varalta, että luovutetut alueet jälleen pian saatai-
siin takaisin kaupungille. Avustusten lukuun, pääluokan viimeiseen, sisäl-
tyy valtuuston tekemän päätöksen ¹⁾ mukainen uusi määräraha kertakaik-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 41.

kiseksi avustukseksi Pelastusarmeijan Väinölän turvakodin siirtämiseksi Seurasaaarentien 22:sta Kauniaiisiin.

Erinäiset sosiaaliset tehtävät nimiseen kahdeksanteen pääluokkaan kuuluvan luvun Työnvälitystoimisto menomomentin Tilapäistä työvoimaa suureneminen entisestään aiheutuu toimiston erikoisosastojen toiminnan laajentumisesta ja kehittymisestä; henkisen työn osaston ja nuoriso-osaston kummankin kohdalle oli tällöin merkitty uuden vahtimestarin osapalkka 10,200 mk ja kokonaan uutena eränä ammatinvalinnan ohjausta varten 97,800 mk, josta 58,200 mk ammatinvalinnan ohjaajan, 21,600 mk toimistoapulaisen ja 18,000 mk vastaanottoapulaisen palkkaan. Luvusta Työttömyyden aiheuttamat erinäiset toimenpiteet oli poistettu 500,000 mk käsittäneet kaupunginhallituksen käyttövarat naisten opinto- ja ammatikursseja varten ja sitä vastoin lisätty hallituksen käyttövaroja työttömyyden varalta 400,000 mk. Kansanhuoltolautakunnan menot käsittävään lukuun sisältyvä vuokramääräraha kohosi miltei 100,000 mk ja lukuun oli lisätty uudet momentit Ostokorttien jakelu sekä Elintarvikkeiden hankinta, kaupunginhallituksen käytettäväksi, vastaavasti 500,000 mk:n ja 2,700,000 mk:n suuruisina. Luvun Väestönsuojelulautakunta ja sen toimisto määrärahan Palkkiot kohdalla oli lohkon johtajien palkkiot huomioonotettu niiden kuukausien ajalta, jolloin väestönsuojelukoulutusta ja neuvottelutilaisuuksia järjestettiin sekä korottaen heidän palkkionsa 200 mk:sta 300 mk:aan kuukaudessa siihen katsoen, että lohkoryhmät oli lakkautettu ja entiset 8 lohkoa yhdistetty 4:ksi. Tilapäisen työvoiman määrärahaan oli vaikuttanut lisäävästi valtuuston päätös ¹⁾ erinäisten väestönsuojelulautakunnan alaisten viranhaltijain palkkojen korottamisesta sekä lisäksi rakennusteknikon palkkaaminen edelleen v:ksi 1942 ja nuoremman toimistoapulaisen ja varaston vahtimestarin virkain siirtäminen 41 palkkaluokasta vastaavasti 38 ja 37 palkkaluokkiin. Luvun entinen momentti Lämpö oli kalliosuojien valmistuttua kertomusvuoden aikana muutettu Kalliosuojien lämmitys, tuuletus ja kunnossapito nimiseksi, korottaen sen määrä 37,700 mk:sta 495,600 mk:aan. Uutena määrärahana lukuun oli lisätty 20,000 mk väestönsuojeluvälineiden ja -välineiden kunnostamiseen. Pääluokan viimeinen luku Työvoimalautakunta on kokonaan uusi, lautakunnalla ei nimittäin ennen ole ollut omaa talousarviota. Siihen sisältyy varoja yhteensä 725,000 mk tavanmukaisesti jaoteltuna, jolloin kuitenkin on pantava merkille, että lautakunnan talousarvio oli laadittu vain puoleksi vuodeksi.

Opetustoimen pääluokan, järjestyksessä yhdeksännen, lukujen Suomenkieliset kansakoulut ja Ruotsinkieliset kansakoulut, kummankin määrärahat Palkkiot ja Sääntöpalkkaiset virat oli laskettu huomioiden valtuuston päätökset kansakoulujen johtajain vuosipalkkain ja luokkapalkkioiden korottamisesta ²⁾ ja eräiden toimistoapulaisenvirkain siirtämisestä ylempiin palkkaluokkiin ²⁾ sekä määrärahat Tilapäistä työvoimaa ottaen huomioon puulämmitykseen siirtymisen johdosta tarpeellinen apulaislämmittäjien palkkaaminen tai entisten palkkain korottaminen. Suomenkielisten kansakoulujen määrärahaan Vuokra sisältyy uusina erinä 45,000 mk Käpylän yhteiskoulun elo—joulukuun käteisvuokraan sekä 32,400 mk Sturenkadun 4—6:ssa olevan huoneiston tilitysvuokraan. Kansakoulujen yhteisten menojen luvun määrärahaan Koulupuutarhat sisältyy 65,000 mk käsittävä

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 44. — ²⁾ S:n s. 46.

uusi menoryhmä vastaperustettua Mäkelän koulupuutarhaa silmälläpitäen sekä kokonaan uusi momentti Ammatinvalinnan oppaiden julkaiseminen, jolle oli merkitty 50,000 mk. Suomenkielisen työväenopiston ja ruotsinkielisen työväenopiston lukujen määrärahoja Tilapäistä työvoimaa arvioitaessa oli huomioitu valtuuston päätös ¹⁾ kotityötuntipalkkion maksamisesta opistojen tuntiopettajille, sisältyen ensiksi mainitun opiston kyseiseen määrärahaan myöskin aivan uusi erä, 3,000 mk, korvauksiin halkolämmitykseen siirtymisestä aiheutuvasta lisätyöstä. Suomenkielisen työväenopiston momentin Vuokra kohdalla syntyy 15,000 mk:n säästö eräiden opintopiirien siirtymisen johdosta Helsingin yhteislyseosta Lapinlahdenkadun kansakouluun. Yleiset ammattikoulut nimiseen lukuun sisältyvän yleisen ammatilaiskoulun nimikkeen määrärahan Palkkiot korottaminen 2,000 mk johtuu koulun johtajan palkkion korottamisesta oppilasluvun lisääntymisen vuoksi mainituin määrin. Ammatteihin valmistavien koulujen luvussa oli valmistavan tyttöjen ammattikoulun määrärahaa Sääntöpalkkaiset virat laskettaessa huomioitu valtuuston päätös ²⁾ tietopuolisten aineiden opettajan viran perustamisesta kouluun ja määrärahaan Vuokra lisätty 7,200 mk:n erä lisähuoneen saamiseksi. Luvun tilapäisen työvoiman määrärahassa esiintyy toisaalta vähennystä, toisaalta lisäystä, niinpä leipomon osalta oli voitu poistaa tarpeettoman asiapojan palkka ja ruokalan osalta ruokala-apulaisen palkka kun taas pesunopettajan palkkio oli ollut korotettava 2,280 mk:ksi eli samaksi kuin ruokalan talousopettajan palkka. Uutena momenttina sisältyy nimikkeeseen 18,360 mk:n suuruinen Vähävaraisten oppilaiden ruokinta, mitä varten talousarviossa ei ennen ollut esiintynyt määrärahaa. Luvussa Lastentarhat oli lastentarhain johtokunnan tilapäisen työvoiman määräraha korotettu tilapäisten apulaisten palkkaamiseksi, koska ei laitosten opettajakunnan käyttäminen poikkeuksellisten olojen vuoksi tilapäisinä apulaisina voinut jatkua, ja lastentarhain ynnä niiden laitosten samannimiseen määrärahaan oli sisällytetty 12,600 mk:n uusi erä lastenhoitajien palkkaamiseen. Kuten v:n 1941 talousarviossakin oli ollut, niin sisältyy lukuun nykyin pari uusien lastentarhaosastojen perustamisesta aiheutuvaa määrärahaa, 110,315 mk Leppäsuon lastenseimeä ³⁾ ja 190,000 mk Leppäsuon päiväkotia varten ²⁾, ja tähän lukuun ennen kuulunut Pasilan lastenseimen avustus oli nyt siirretty puheena olevan pääluokan lukuun Avustukset. Viimeksi mainittuun lukuun sisältyy uusina avustuksina ammattikoulujen kohdalla 10,000 mk Helsingin naiskampaamokoululle ja 50,000 mk Helsingin Marttakoululle, kauppaoppilaitosten, teknillisen opetuksen y.m. kohdalla, johon kuuluvia entisiä avustuseriä yleensä oli korotettu 10 %:lla, 10,000 mk Toimelan vapaaopistolle sekä lastentarhain ja seimien kohdalla valtuuston päätösten ³⁾ mukaisesti 46,725 mk Töölön lastenseimelle sekä 85,000 mk Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen seimien ylläpito- ja 125,000 mk niiden sisustamiskustannuksiin.

Kymmenennen pääluokan, Sivistystoimi, luvun Kaupunginkirjasto menojen muutoksista on mainittava tilapäisen työvoiman tarpeen lisääntymisestä, m.m. kirjaston aukioloaikojen pidentämisen ³⁾ jälkeen v:n 1942 alusta, syntyvät. Niinpä oli tilapäisen työvoiman momentilla otettu huomioon 9 uuden kirjastoapulaisen, 1 järjestelyapulaisen, 1 kirjastokerhonjohtajan, 4 päällyysvaatteiden vartijan ja 1 siivoojan palkkamenot, yhteensä

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 47. — ²⁾ S:n s. 48. — ³⁾ S:n s. 49.

321,400 mk. Kaupunginmuseon luvun kohdalle oli jälleen lisätty v:n 1941 talousarviosta poistettu 20,000 mk käsittänyt Kokoelmien kartuttaminen niminen momentti entisen suuruisena sekä lisäksi 15,000 mk:n suuruinen uusi momentti Opaskirjan hankkiminen. Pääluokan viimeiseen lukuun sisältyvistä avustuksista oli teatterien ja oopperan avustuseriä kaikkia korotettu 20 %, muut pysytetty ennallaan. Teatterien ja oopperan avustusten saannin ehdoksi valtuusto asetti ¹⁾ sen, että Suomen kansallisteatteri, Ruotsalainen teatteri ja Helsingin kansanteatteri antoivat vähintään 25 sekä Suomalainen ooppera vähintään 8 kansannäytäntöä puolin tai sitä halvemmin lipunhinnoin.

Kiinteistöjen pääluokan, yhdenmentoista järjestyksessä, lukujen Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto sekä Maatalousosasto määrärahoissa Tilapäistä työvoimaa oli ollut otettava huomioon lisäykset, jotka aiheutuivat eräiden tarpeellisten uusien toimenhaltijain palkkaamisesta, edellisessä luvussa kansliaosaston kohdalla 1,700 mk:n kuukausipalkkaisen vahtimestari-autonkuljettajan, tonttiosaston kohdalla 5,000 mk:n kuukausipalkkaisen arkkitehdin ja 2,000 mk:n kuukausipalkkaisen toimistoapulaisen, asema-kaavaosaston kohdalla 4,040 mk:n kuukausipalkkaisen arkkitehdin ja 3,040 mk:n kuukausipalkkaisen piirtäjän palkkaamisesta ja maanmittaus- ja kartastotöiden osaston kohdalla 1,940 mk:n kuukausipalkkaisen piirtäjän palkkaamisesta sekä jälkimmäisessä luvussa muonamiesten lukumäärän lisäämisestä yhdellä aiheutuvat palkkamenojen lisäykset, ollen maatalousosaston tilapäisestä henkilökunnasta samalla kuitenkin myös voitu vähentää yksi naispalvelija. Talo-osaston luvusta oli poliisihuoneistojen menojen kohdalta niinikään voitu vähentää tarpeettomaksi osoittautuneen tilapäisen talonmiehen palkka. Uusia menoeriä viimeksi mainittuun lukuun sisältyy kaupungin talojen tilapäisen työvoiman momentille työtupien ja elintarvikekeskuksen uuden talon talonmiehen palkkaan 31,680 mk, lämmittäjän palkkaan 29,280 mk, koneenkäyttäjän palkkaan 35,280 mk ja porras-siivoojan palkkaan 15,600 mk sekä uuden Toukolan Rantakorttelin n:o 4 talonmiehen palkkaan 2,004 mk, aiheutuen mainittujen uusien talojen osalta yleensäkin lisäystä kautta koko nimikkeen. Saman luvun nimikkeeseen Kauppahallit, kioskit ja torit oli sisällytetty 4,800 mk:n uusi vuokramääräraha, joka oli varattu aluevuokraksi Töölöntorin kärrypaikasta. Lukuun Urheilu- ja pallokentät sisältyy hallinto- ja hoitomenojen kohdalle Pallokentän valaistusmenot käsittävä uusi momentti Valaistus, 8,000 mk, sekä uusina erinä entiselle ratsastushallin ja -kenttien momentille sääntöpalkkaisten virkain erä käsittäen ylivahtimestarin 36,420 mk:n suuruisen vuosipalkan, 25,680 mk lämmittäjä-talonmiehen ja 16,030 mk apulaislämmittäjän palkkaan ja 3,000 mk Laakson ratsastuskenttää varten. Korjaus- ja kunnossapitomenojen kohdalle oli talorakennusosaston menoihin tällä kertaa sisällytetty 2,200 mk Herttoniemen hiihtomajan tarpeisiin. Erinäiset menot nimisen luvun 1,496,945 mk:n suuruinen menolisäys edelliseen talousarvioon verraten johtuu etupäässä eräiden uusien määrärahojen merkitsemisestä siihen. Niinpä oli lukuun uudelleen merkitty v:n 1941 talousarvion vastaavasta kohdasta poistettu Liikenteen laskenta kuten ennenkin 30,000 mk:ksi arvioituna sekä Käteismaksulla myytyjen tonttien hintojen alennuksia, 700,000 mk, ja Korvaus Sörnäs ab:lle sen entiseltä vuokra-alueelta myytävistä tonteista, 202,945 mk; edellisen talousarvion samannimisessä

¹⁾ Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §.

luvussa olleita varoja Helsingin kaupungin matkailijakartan toimittamiseen ei v. 1942 tarvittu. Viimeiseen, käyttövarain lukuun ennen kaupunginvaltuuston käytettäväksi merkitty 200,000 mk:n rahamäärä oli nyt merkitty kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Pääluokan Yleiset työt, joka on järjestyksessä kahdestoista, luvun Yleisten töiden lautakunta ja rakennustoimisto tilapäisen työvoiman määrärahassa oli nyt otettu huomioon varat uuden 1,555 mk:n kuukausipalkkaisen toimistoapulaisen palkkaamiseksi katurakennusosastolle ja lisäsiivoojan palkkaamiseksi talorakennusosastolle sekä luvun Tilivirasto tilapäisen työvoiman määrärahassa 1,555 mk:n kuukausipalkkaisen uuden toimistoapulaisen palkkaamiseksi. Luvun Kadut ja tiet menojen muutoksesta mainittakoon, että sen liikennejärjestelyyn, katujen päällystyksen uusimiseen ja teiden päällystämiseen kestopöitteellä varatut määrärahat kaikki kolme oli tarveaineiden niukkuuden rajoittaessa töiden suoritusta alennettu ainoastaan 1,000 mk:n suuruisiksi, käsitettyään ennen vastaavasti 50,000 mk, 500,000 mk ja 100,000 mk. Mainittuun lukuun oli yleisten vesipostien menojen kohdalle merkitty 6,000 mk uudelle momentille Vesimittarien vuokra. Viemärien luvussa oleviin Rajasaaren ja Kyläsaaren puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitomäärärahoihin oli täytynyt sisällyttää edelliseen 50,000 mk:n ja jälkimmäiseen 30,000 mk:n uudet erät lietteen poisajoa varten, jota yksityiset kuljetusvaikeuksien takia eivät enää voineet suorittaa kuten aikaisemmin, sekä edelliseen määrärahaan lisäksi 125,000 mk:n uusi erä Lämmitys. Viemärien luvusta oli voitu poistaa 50,000 mk:n suuruinen entinen määräraha Oulunkylän omakotialueen puhdistuslaitoksen käyttöä ja hoitoa varten ja varaston luvusta 80,000 mk:n suuruinen konepajain kaluston hankintaa varten. Pääluokan huomattavimmat menomuutokset olivat tapahtuneet luvussa Työntekijäin erinäiset edut, jonka määrärahoja Kesäloma, Sairasapu ja Reserviharjoituksiin kutsutujen työntekijäin palkkaus oli ollut korotettava vastaavasti 700,000 mk, 1,000,000 mk ja 5,740,000 mk. Pääluokan viimeiseen lukuun sisältyvien kaupunginhallituksen käyttövarain vähennys 1,500,000 mk:sta ainoastaan 500,000 mk:aan johtuu niiden siirtämisestä suureksi osaksi tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan.

Kolmanteentoista pääluokkaan, Puhtaanapito, oli Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapito nimiseen lukuun merkitty uusi 661,000 mk:n suuruinen uudishankintamomentti kuorma-autojen ja lumiaurain hankkimista varten.

Neljännentoista, satamien menot käsittävän pääluokan luvun Satamaliikenne yleisessä tilapäisen työvoiman määrärahassa samoin kuin sen nimikkeiden Moottoriveneiden käyttö, Satamahinaaja Hercules ja Jäänsärkijä Otso vastaavissa määrärahoissa oli ensi kerran otettu huomioon itsenäisyyspäivän palkkoihin tarvittavat varat, vastaavasti 100 mk:ksi, 400 mk:ksi ja 1,200 mk:ksi arvioituina. Luvun Satamakannanta samannimiseen määrärahaan oli merkitty varat 1,900 mk:n kuukausipalkkaa nauttivaa uutta lämpöjohtojen koneenkäyttäjää varten, joka palkattaisiin koko vuodeksi samoin kuin entinenkin, jota oli tarvittu vain vuoden viiden kuukauden aikana, sekä lisäksi varat 1,700 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan toisen apulaislämmittäjän palkkaamiseksi Munkkisaaren tehdasrakennukseen samalla määrätien kyseisten apulaislämmittäjien toimiaika 10 kuukaudeksi. Luvun Avustukset ainoa määräraha on nyt Merimieshuoneen arkiston hoito entisen Merimieskatselmusmiehen toimisto nimisen sijasta.

Viidennentoista pääluokan, Teurastamo, vallitsevien olojen johdosta tuntuvasti pienentyneiksi lasketut tulot huomioonottaen havaitaan laitoksen arvioitu tappio v. 1942 2,680,946 mk:ksi oltuaan kertomusvuoden talousarvion mukaisesti 877,255 mk. Pienentynyt käyttö luonnollisesti aiheutti menoihinkin yleistä vähennystä. Mainittakoon esimerkiksi, että tilapäisen työvoiman määrärahaista oli voitu poistaa 1 tainnuttajan ja 3 teurastaja-oppilaan palkat. Vuokra nimiseen määrärahaan oli lisätty 4,800 mk lihan-tarkastamon vuokraa. Viimeinen momentti, Teurastajien käyttäminen erinäisissä teurastamon töissä, etupäässä puhtaanapitotehtävissä, 203,280 mk, on uusi.

Elintarvikekeskuksen pääluokan, kuudennentoista, sekä arviomenot että -tulot huomioonottaen havaitaan laitoksen tuottavan voittoa 415,873 mk eli 197,773 mk enemmän kuin edellisen talousarvion mukaisesti. Työtupain ja elintarvikekeskuksen yhteinen uusi talo aiheutti pientä lisäystä pääluokan menoihin yleensä. Kertomusvuoden alusta lukien toimeenpannun laitoksen viranhaltijain vakinaistamisen johdosta oli eri palkkameno-määrärahojen kesken toimitettu eräitä järjestelyjä, m.m. poistettu entinen nimike Palkat ja merkitty sen sijaan uusi nimike Tilapäistä työvoimaa. Vuokramenoihin oli lisätty kaksi uutta tilitysvuokraeraa, 499,800 mk edellä mainitun uuden toimitalon osalta, ja 9,000 mk Pallokentän kahvilan osalta. 41,600 mk:n suuruinen määräraha Vedenkulutus on myöskin uusi. Pääluokassa niinikään ensi kertaa esiintyvä momentti Tavarastot, joka käsittää 9,150,000 mk, on muodostettu entisistä momenteista Ruoka-aineet, Hietaranta ja Uunisaari.

Seitsemännentoista, teknillisten laitosten pääluokan samalla tavoin kuin edellisissäkin talousarvioissa laskettujen ja merkittyjen arviomenojen lisäyksestä, 47,474,009 mk:sta, jakautuu vesijohtolaitoksen osalle 3,328,379 mk, kaasulaitoksen osalle 39,260,379 mk ja sähkölaitoksen osalle 4,885,251 mk. Lisäykset syntyvät vesijohtolaitoksen luvun kohdalla käytön nimikkeen eri määrärahoissa sekä kaasulaitoksen luvun kohdalla etupäässä käytön nimikkeen määrarahassa Kaasunvalmistuksen aine- ja työ kustannukset y.m., jonka lisäys on 35,835,600 mk, ja sähkölaitoksen luvun kohdalla, jonka käyttömenojen sitä vastoin oli arvioitu tuntuvasti vähenevän, johtuen sen määrärahan Energianhankinta ja käyttotarvikkeet vähentymisestä 7,763,000 mk:lla, yhteisten sekalaismenojen nimikkeessä, johon m.m. oli vuokramenojen kohdalle lisätty 7,000,000 mk:n menoerä kaasulaitokselta saadun alueen vuokraan. Vesijohtolaitoksen ja kaasulaitoksen lukujen kohdalla olevia määrärahoja Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassaan oli katsottu tarpeelliseksi lisätä lähes puolella entisestään ja sähkölaitoksen lukuun merkittä 500,000 mk:n suuruinen uutena määrarahana varat kyseiseen tarkoitukseen. Kunkin kolmen luvun yhteisiin sekalaismenoihin oli sitä paitsi lisätty ylimääräinen momentti kalliinajanlisäyksiä varten, vastaavasti 545,000 mk:n, 600,000 mk:n ja 1,550,000 mk:n suuruinen, ja kuhunkin lukuun siihen asti sisältyneet kaupunginhallituksen käyttövarat oli siirretty tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan.

Sekalaiset yleiset menot nimisen kahdeksannentoista pääluokan kohdalla havaitaan kertomusvuoden talousarvioon verraten suurin nousu, 22,800,000 mk, ja tämä huolimatta siitä, että oli kokonaan poistettu entiset määrarahat, jotka oli tarkoitettu käytettäväksi kaasun hinnan korottamisen johdosta, sähköhinnan korottamisen johdosta ja polttoaineen hinnan nousun varalta. Erinäisten määrarahain lukuun sisältyy 300,000 mk:n uusi avustus

Helsingin asevelipiirille, mutta varsinaisesti pääluokan lisäys syntyy käytövarain luvussa, tarkemmin sanoen kaupunginhallituksen käyttövaroissa kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille ¹⁾ ja eläkkeennauttijoille, joita oli ollut pakko korottaa edellisiä 24,000,000 mk ja jälkimmäisiä 1,400,000 mk.

Yhdeksännentoista pääluokan, Korot ja lainakustannukset, lukuun Vakuutetun velan korot sisältyy ensimmäistä kertaa Suomen rahassa maksettavan v:n 1941 toisen lainan korot, jotka kertomusvuonna oli maksettu samaan pääluokkaan sisältyvästä tilapäisluoton korkojen määrärahasta ja vain puolin määrin.

Verojen poistojen ja palautusten pääluokassa, joka on järjestyksessä kahdeskymmenes, oleva kunnallisverojen poistojen ja palautusten momentti aiheuttaa pääluokan menoihin 16,200,000 mk:n suuruisen nousun.

Pääomamenot alkavaan kahdenteenkymmenenteensimmäiseen pääluokkaan, Tuloa tuottavat pääomamenot, sisältyy jälleen kertomusvuoden talousarviosta puuttunut luku Kiinteistöostot, johon oli merkitty valtuuston päättämät rahamäärät Munkkiniemen yhdyskunnan korttelissa n:o 301 olevien tonttien n:ot 4, 5 ja 6 ²⁾, Ab. Heinola-Koskensaaari oy:n telakka-alueen ²⁾ ja Villa Nackbölén ²⁾ ostoon sekä 2,900,000 mk Helsingin perhe-asunnot oy:n osakkeiden ³⁾ ostoon eli kaikkiaan 3,706,200 mk. Lukuun Satamat oli merkitty uusia määrärahoja Humallahden jaalasataman töihin 420,000 mk ⁴⁾, Hernesaaren rautatieaitteiden rakentamiseen 300,000 mk ⁵⁾, aallonmurtajien rakentamiseen Katajanokalle Särkän väylään 320,000 mk, Etelärannan laiturin osittaiseen uusimiseen 475,000 mk, Eteläsataman pohjoisen venealtaan ulko-osan eteläisen laiturin uusimiseen ja rautatiesillan maatuon korjaamiseen 500,000 mk, Pohjoisrannan Halkolaiturin osittaiseen uusimiseen 205,000 mk, Sörnäisten Painolastilaiturin keskiosan uusimiseen 325,000 mk, Sörnäisten Proomulaiturin uusimiseen 90,000 mk ja kahden uuden proomun hankkimiseen 300,000 mk. Aikaisemmin aloitettuja v. 1942 jatkettavia töitä varten oli lukuun merkitty seuraavat rahamäärät: Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen 1,550,000 mk, Eteläsataman Makasiinirannan jatkamiseen entisen laivatelakan edustalle 1,400,000 mk, Katajanokan vuota- ja öljyvarastorakennuksen töihin 2,000,000 mk, tehdaskorttelien n:ot 272—278 ja Verkkosaaren rakennustöiden jatkamiseen 1,480,000 mk, mistä valtuuston päätöksen mukaisesti 770,000 mk ⁶⁾ kalasataman järjestämisestä johtuviin töihin ja Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen 2,000,000 mk. Lisäksi oli lukuun merkitty täyteen vastaanottoon rannoille kuten ennenkin 300,000 mk sekä korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 1,166,500 mk. Lukuun Vesijohtolaitos sisältyy vesijohdon johtamiseen Invaliidisäätien tontille Ruskeasuolle 648,000 mk ⁷⁾, Onnentiehen Tähtitieltä Taivaskalliontielle päin 53,000 mk ⁷⁾ ja Herttoniemeen 4,140,000 mk ⁷⁾, putkiverkon laajentamiseen Meilahdessa 1,650,000 mk ⁸⁾, kaupungissa 360,000 mk, mistä valtuuston päätöksen mukaisesti 210,000 mk ⁶⁾ vesijohdon johtamiseen Verkkosaaren- ja Lautatarhankadun risteyksestä Ison Verkkosaaren kalasatamaan, Pitäjänmäen teollisuusalueella 1,709,000 mk ja Herttoniemessä 447,000 mk, Vanhankaupungin Siltasaaren suodatuslaitoksen laajentamiseen 4,200,000 mk, Vanhankaupungin sähkö- ja pumppulaitteiden täydentämiseen 550,000 mk ja Hertto-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 6. — ²⁾ S:n s. 53. — ³⁾ S:n s. 11. — ⁴⁾ S:n s. 93. —

⁵⁾ S:n s. 72. — ⁶⁾ S:n s. 95. — ⁷⁾ S:n s. 97. — ⁸⁾ S:n s. 89.

niemen päävesijohdon maatoihin 2,970,000 mk sekä vesimittarien hankkimiseen 800,000 mk ja teknillisten laitosten pääluokasta siirrettyjä kaupunginhallituksen käyttövaroja 100,000 mk. Luvun Kaasulaitos määräraha Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen oli merkitty 3,372,000 mk:n suuruiseksi varaten siitä vastaavasti 51,000 mk ¹⁾, 40,000 mk ¹⁾, 67,000 mk ¹⁾, 205,000 mk ²⁾, 209,000 mk ³⁾ ja 2,520,000 mk ²⁾ valtuuston päätösten mukaisesti Pihlajatie, Kuusitie, Mäntytie, Invalidisäätiön alueen ja Mäkeläkadun johtotöihin sekä painejohdon johtamiseen kaasulaitokselta Herttoniemeen. Uusi määräraha, 2,200,000 mk:n suuruinen, oli varattu bensoolinerotuslaitteen ostoon. Vielä sisältyy lukuun määrärahat johtoverkon laajentamiseen teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaisesti 80,000 mk, liittymisjohtoja varten 120,000 mk, kaasumittarien ostoon 200,000 mk ja kolmea viistokammionia varten 6,500,000 mk sekä teknillisten laitosten pääluokasta siirrettyjä kaupunginhallituksen käyttövaroja 75,000 mk. Sähkölaitoksen lukuun, johon ei sisälly ainoatakaan uutta määrärahaa, oli merkitty momentille Koneisto 2,700,000 mk, Johtoverkosto ja jakelulaitteet 3,535,000 mk, josta vastaavasti 1,115,000 mk ¹⁾, 220,000 mk ¹⁾ ja 160,000 mk ⁴⁾ valtuuston päätösten mukaisesti Mäntytien—Kuusitie—Pihlajatie jakojohdokaapelitöihin, Kuusitie—Mäntytien muuntoasematöihin ja Invalidisäätiön alueen muuntoasematöihin, Katuvalaistuslaitteet 774,000 mk, mistä vastaavasti 200,000 mk ⁵⁾, 334,000 mk ¹⁾, 17,000 mk ⁴⁾, 9,000 mk ⁶⁾ ja 9,000 mk ⁴⁾ valtuuston päättämiin Kauppatorin pohjoispuolen, Mäntytien—Kuusitie—Pihlajatie, Invalidisäätiön alueen tien, Untamonkujan ja Kuutamo- ja Onnentien katuvalaistuslaitteiden töihin, Johto- y.m. työt teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaan 200,000 mk, Talojohdotyöt 250,000 mk ja Sähkämittarien hankinta 200,000 mk sekä teknillisten laitosten pääluokasta siirrettyjä kaupunginhallituksen käyttövaroja 150,000 mk. Luvun Talorakennukset ainoalle momentille oli merkitty valtuuston päättämä ⁷⁾ rahamäärä kalan tukkumyyntipaikan järjestämiseksi Isolle Verkkosaarelle. Luku Siirtolapuutarhat käsittää 100,000 mk:n suuruisen momentin, joka oli varattu Oulunkylän siirtolapuutarhan eräihin kuntoonpanotöihin, ja luku Siirrot rahastoihin ainoastaan 968,000 mk siirtoon Kulosaaren sillan rahastoon. Luvussa Muut sijoitukset oli varattu puhelinosuuksia varten 50,000 mk sekä uudella momentilla valtuuston päättämä ⁸⁾ määrä Ab. Heinola—Koskensaaari oy:n kuljetusalusten ostoon. Pääluokan menojen kokonaisvähennys kertomusvuoden talousarvion vastaavaan lukuun verraten, 18,311,600 mk, kohdistuu pääasiallisesti Sähkölaitos ja Siirrot rahastoihin nimisten lukujen menoihin.

Kahdennessakymmenennessätoisessa, tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokassa talorakennusten lukuun merkityistä menoista tulee sairaanhoidon osalle 2,062,120 mk, josta valtuuston päättämät määrät kahden uuden pesukoneen hankkimiseen kulkutautisairaalaan ⁹⁾ ja uuden höyrykattilan hankkimiseen ja perunakellarin järjestämiseen Marian sairaalaan ⁹⁾, huoltotoimen osalle 959,000 mk, josta valtuuston päättämä ¹⁰⁾ määrä sikalan rakentamiseen Tervalammen työlaitokseen, lastensuojelun osalle 583,700 mk, josta valtuuston päättämä ¹¹⁾ määrä ammattioppilas-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 89. — ²⁾ S:n s. 98. — ³⁾ S:n s. 90. — ⁴⁾ S:n s. 99. — ⁵⁾ S:n s. 83. — ⁶⁾ S:n s. 100. — ⁷⁾ S:n s. 94. — ⁸⁾ S:n s. 53. — ⁹⁾ S:n s. 35. — ¹⁰⁾ S:n s. 38. — ¹¹⁾ S:n s. 39.

ja vastaanottokodin uudisrakennuksen töihin, opetustoimen osalle 8,046,000 mk, lastentarhain osalle 197,900 mk valtuuston päätöksen ¹⁾ nojalla ja elintarvikekeskuksen osalle 63,700 mk sekä lisäksi maanalaisten mukavuuslaitosten piirustuskustannuksiin 103,727 mk, Pirkkolan omakotialueen kunnostamistöihin valtuuston päättämät ²⁾ 247,500 mk ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 1,226,364 mk. Katujen ja teiden lukuun oli merkitty 1,120,000 mk Kauppatorin uudelleenjärjestämiseen valtuuston päättämin ³⁾ tavoin, 850,000 mk Mäntytien, 595,000 mk Pihlaja- ja Mäntytien välisen Kuusitien osan ja 455,000 mk Kuusi- ja Turuntien välisen Pihlajatien osan tasoittamiseen, 120,000 mk Kaironkadun leventämiseen korttelin n:o 919 kohdalla ja 95,000 mk Hämeentien länsipuolen leventämiseen korttelin n:o 919 kohdalla, 25,000 mk Käpylängtien ja Kotipolun välisen Metsätien osan katualueen siistimiseen ja kävelytien rakentamiseen, 3,285,000 mk Pitäjänmäen teollisuusalueen eräiden katujen tasoittamiseen, 310,000 mk Partio- ja Viestitien ynnä Motti- ja Partiotien välisen Marttilan omakotialueen osan tasoittamiseen ja 127,000 mk Munkkiniemessä olevan Länsitien ja 158,000 mk Munkkiniemessä olevan Haapalahdentien kaupungille kuuluvien katuosuuksien kunnostamiseen, 175,000 mk vanhalta Turuntieltä Invalidisäätiön alueelle johtavan tien tasoittamiseen ⁴⁾ sekä valtuuston tekemien päätösten mukaiset määrät Untamonkujan ⁵⁾, Tähti- ja Taivaskalliontien välisen Kuutamotien osan ⁵⁾ ja Tähti- ja Taivaskalliontien välisen Onnentien osan ⁵⁾ sekä Motti- ja Viestitien eräiden osien ⁶⁾ tasoittamiseen. Lukuun Viemärit oli merkitty uusia määrärahoja 780,000 mk Mäntytien, 260,000 mk Pihlaja- ja Mäntytien välisen Kuusitien osan, 430,000 mk Kuusi- ja Turuntien välisen Pihlajatien osan, 574,000 mk Invalidisäätiön alueen, 145,000 mk korttelin n:o 919 kohdalla olevan Hämeentien osan ja 3,380,000 mk Pitäjänmäen teollisuusalueen eräiden katujen viemäritöihin sekä valtuuston päättämä ⁴⁾ määrä Tähti- ja Taivaskalliontien välisen Onnentien osan viemäritöihin. Lisäksi sisältyy viemäreiden lukuun valtuuston päätöksen ⁴⁾ mukainen määrä Meilahden viemäriolojen järjestelyyn, 5,055,000 mk Nordenskiöldinkadun ja Länt. Rantatien välisen viemärin töihin, 4,000,000 mk Tervasaaren puhdistuslaitoksen töiden jatkamiseen ja 1,800,000 mk täydennystöihin. Urheilukentät nimiseen lukuun oli merkitty valtuuston päättämin tavoin yhteensä 96,800 mk velodromin eräisiin täydennystöihin ⁷⁾, 23,400 mk kuulutuskoppien rakentamiseen soutustadionille ⁷⁾, 120,000 mk velodromin aitaamiseen ⁷⁾, 45,000 mk Käpylän raviradan aitaamiseen ⁷⁾, 12,000 mk Haapaniemen urheilukentän koripallotelineitä varten ja 136,000 mk suojain rakentamiseen pienoisluisinradoille sekä 43,320 mk korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista. Lukuun Istutukset oli sisällytetty edellisellä kerralla esiintymättömiä määrärahoja puistikon perustamiseen Taivaskallion- ja Onnentien risteykseen 408,000 mk lisäten kohonneiden kustannusten vuoksi valtuuston taroitukseen aikaisemmin myöntämää ⁸⁾ erää 10 %:lla, lehmusten istuttamiseen Aleksis Kiven kadulle 18,200 mk, Kaisaniemen ravintolan pohjoispuolella olevan alueen kunnostamiseen 90,000 mk, Hesperian puiston ranta-alueen kunnostamiseen 150,000 mk, Niittykadun puistikon perustamistöiden jatkamiseen 75,000 mk, velodromin ympäristön siistimis- ja istutustöi-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 48. — ²⁾ S:n s. 92. — ³⁾ S:n s. 83. — ⁴⁾ S:n s. 90. — ⁵⁾ S:n s. 89. — ⁶⁾ S:n s. 69. — ⁷⁾ S:n s. 87. — ⁸⁾ S:n s. 84.

hin 50,000 mk, Kesä- ja Stenbäckinkadun välisen Länt. Rantatien osan istutustöihin 296,000 mk, Mechelinin- ja Kesäkadun kulmauksen puistoalueen siistimiseen 10,000 mk ja Helsinginkadun sillan ääreisen Eläintarhantien ja Töölönlahden välisen alueen osan siistimiseen 10,000 mk sekä aikaisemmin aloitettua ja keskeneräiseksi jäänyttä krematorion ja vanhan teurastuslaitoksen välisten alueiden kunnostamistyötä varten 100,000 mk. Työttömyys- ja avustustöiden lukuun sisältyy entisille mmmenteille erinäisiä avustustöitä varten kaupunginhallituksen käytettäväksi 1,700,000 mk ja työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettuihin töihin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaisesti ainoastaan 1,000 mk entisen 20,000,000 mk:n sijasta. Lukuun Väestönsuojelutöitä oli merkitty yhteensä 13,819,000 mk määrärahoja, jaettuina valtuuston päättämin tavoin Erottajan ¹⁾, Senaatintorin ²⁾, teurastamoalueen ääreisen ³⁾ ja rakennustoimiston konepajan ⁴⁾ väestönsuojain menoihin. Pääluokassa esiintyy aivan uusi luku, Käyttövarat, johon oli siirretty 1,300,000 mk ennen yleisten töiden pääluokan vastaavaan kohtaan sisältyneistä kaupunginhallituksen käyttövaroista, ja pääluokasta oli poistettu entinen luku Perushankinnat. Pääluokan menojen kokonaisvähennys edellisen talousarvion vastaavasta luvusta on 44,322,883 mk, syntyen se etupäässä lukujen Talorakennukset, Viemärit ja Työttömyys- ja avustustyöt kohdalla.

Näiden menojen puheena ollen mainittakoon valtuuston päätös ⁴⁾, että sellaisia pääluokkiin Tuloa tuottavat pääomamenot ja Tuloa tuottamattomat pääomamenot kuuluvia uudistöitä, joita varten talousarvioon oli merkitty siirtomääräraha, sai aloittaa ainoastaan kaupunginhallituksen suostumuksella.

Kahdennessakymmenessä kolmannessa ja viimeisessä, velan kuoletuksen menot käsittävässä pääluokassa oli merkitty uusille momenteille varat eräiden lainain myöhemmin alkavaa kuoleutusta varten.

Vajausta ei kertomusvuoden talousarvioon tarvinnut merkitä.

Tulosääntö. Varsinaisten tulojen ensimmäisessä osastossa, Yleinen kunnallishallinto, toisessa, Oikeus- ja järjestystoimi, kolmannessa, Palotoimi, viidennessä, Sairaanhoidto, kuudennessa, Huoltotoimi, seitsemännessä, Lastensuojelu, kolmannessatoista, Puhtaanapito, neljännessatoista, Satamat, viidennessatoista, Teurastamo, kahdeksannessatoista, Sekalaiset yleiset tulot, sekä yhdeksännessatoista, Korot ja osingot, ei esiinny mitään mainittavia muutoksia.

Neljännessä osastossa, Terveystenhoito, oli tuberkuloosihuoltotoimiston tuloihin lisätty yliopistolta saatava korvaus ⁵⁾ huoltotoimiston käyttämisestä opetustarkoituksiin.

Erinäiset sosiaaliset tehtävät nimiseen kahdeksanteen osastoon sisältyy v:n 1942 talousarviossa uusi luku Työvoimalautakunta, joka käsittää 275,000 mk:ksi arvioidut korvaukset varusteista.

Opetustoimen osaston, yhdeksännen, lukuihin Ammatteihin valmistavat koulut ja Lastentarhat oli merkitty uusi momentti kumpaanakin, edelliseen valmistavan tyttöjen ammattikoulun sekalaiset tulot käsittävä 5,000 mk:n suuruinen ja jälkimmäiseen Leppäsuon päiväkodin ja seimen tulot käsittävä 19,060 mk:n suuruinen. Jälkimmäisestä luvusta oli sitä vastoin poistettu kertomusvuoden talousarvioon sisältyneet momentit, jotka käsit-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 44. — ²⁾ S:n s. 93. — ³⁾ S:n s. 45. — ⁴⁾ Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §. — ⁵⁾ Ks. tämän kert.s. 36.

tivät Ebeneserkodin laajennetun lastenseimen, perustettavan uuden lastenseimen ja lastentarha Vuokon uuden kokopäiväosaston tulot.

Kymmenennen osaston, Sivistystoimi, tulojen arvioimisen yhteydessä valtuusto päätti ¹⁾ anoa kaupunginorkesterille v. 1942 valtionapua 450,000 mk.

Järjestyksessä yhdeksentoista osaston, nimeltä Kiinteistöt, lukuun Kiinteistötoimisto sisältyvät ensi kerran uutena momenttina saman osaston lukuun Kansanpuistot, siirtolapuutarhat ja urheilukentät ennen kuuluneet siirtolapuutarhain luontoisetutulot. Myynti- ja toripaikkojen vuokrat nimisessä luvussa on vastaavasti 10,000 mk:n ja 1,000 mk:n suuruiset uudet tuloerät, käsittäen Töölöntorin sekä kärrypaikkain arvioidut tulot.

Kahdenteentoista osastoon, nimeltä Yleiset työt, sisältyvien korvausten rakennustoimiston yleiskustannuksista määrän oli arvioitu laskevan 1,408,915 mk.

Kuudennestatoista, lintarvikekeskuksen arviotulot käsittävästä osastosta oli jätetty pois entiset Hietarannan sekä Uunisaaren ravintolain tulot käsittävät momentit.

Teknillisten laitosten osaston, seitsemännentoista, tulojen puheena ollen oli arvioitu vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitoksen, huomioonottaen niiden sekä tulot että menot, tuottavan ylijäämää vastaavasti 6,944,903 mk eli 763,691 mk entistä vähemmän, 4,110 mk eli 8,756,846 mk entistä vähemmän ja 37,965, 448 mk eli 4,689,669 mk entistä enemmän. Kaasulaitoksen tulojen muutoksista mainittakoon momentin Yksityiskulutus lisääntyminen 9,600,000 mk ja Tulot sivutuotteista 13,886,400 mk sekä Vuokra 7,000,000 mk, johtuen viimeksi mainittu korotus kaasulaitoksen sähkölaitokselle luovuttaman alueen mainitun suuruisesta vuokrasta. Sähkölaitoksen luvun muutoksista mainittakoon momentin Yksityiskulutus lisääntyminen 9,030,000 mk ja Kaupungin laitosten kulutus 2,150,000 mk sekä Raitiotievirtaa vähentyminen 1,600,000 mk samoin kuin entisen momentin Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa poistaminen.

Kahdennenkymmenennen osaston, Verot, arviotulojen kokonaislisäys 25,834,211 mk, kohdistuu miltei yksinomaan kunnallisveroihin.

Pääomatulojen edellisen osaston, Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot, järjestyksessä kahdennenkymmenennenensimmäisen, tulojen vähentyminen 38,123,966 mk johtuu pääasiallisesti kahdesta seikasta, nimittäin Ruotsista lahjoitettujen Pirkkolan omakotialueelle pystytettyjen rakennusten myynti ja kauppahinnan lyhennysmaksut nimisen momentin käsittämän tuloerän vähentymisestä 12,270,000 mk:sta 631,900 mk:aan sekä entisen luvun Siirrot rahastoista poistamisesta olosuhteiden pakosta.

Pääomatulojen jälkimmäisen ja koko tulosaännön viimeisen eli kahdennenkymmenennentoisen osaston, Lainavarat, ainoassa luvussa, Osoitukset lainavaroista, oli osoitettu v:n 1941 toisesta lainasta alla mainittuihin tarkoituksiin seuraavat rahamäärät:

Vesijohdon johtamiseen Herttoniemeen	mk 2,760,000
Vesijohtolaitoksen putkiverkon laajentamiseen Meilahdessa ..	» 1,100,000
Herttoniemen päävesijohdon maatöihin	» 1,980,000
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentamiseen ja uusimiseen ..	» 2,248,000
Yhteensä mk 8,088,000	

¹⁾ Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §.

Kertomusvuoden säästöä, joka kokonaan oli puuttunut edellisestä tulosäännöstä, oli v:n 1942 tulosääntöön merkitty 21,000,000 mk.

Vapautettuja siirtomäärärahoja oli v:n 1942 tulosääntöön merkitty 29,128,000 mk eli valtuuston peruuttamat siirtomäärärahat ¹⁾ vähennettyinä niihin osoitetuilla lainavaroilla.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraatti. Merkittiin ²⁾ tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen joulukuun 17 p:nä 1940 vahvistaneen kaupunginvaltuuston päätöksen ³⁾ toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottomiehen A. G. J. Wennerqvistin valitsemisesta maistraatinsihteeriksi.

Yleisistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi maistraatin tilapäisen työvoiman määrärahaan 2,600 mk:n ⁴⁾ lisäyksen tilapäisen työvoiman palkkaamiseksi tiedonantoasiain käsittelyä varten sekä 40,000 mk:n ⁵⁾ lisäyksen valtion n. s. korvausasiain lukumäärän kasvun vaatiman kolmen ylimääräisen kaupunginpalvelijan ja yhden ylimääräisen toimistoapulaisen palkkaamiseksi n. 8 kuukauden ajaksi.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttori. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ heinäkuun 1 p:stä lukien lakkauttaa rikostuomioiden toimeenpanokonttorin ulosottoapulaisen G. A. Nymanin kuoltua avoimeksi tulleen, tarpeettomaksi osoittautuneen 29 palkkaluokkaan kuuluvan ulosottoapulaisenviran.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin määrärahaa Valaistus päätettiin sallia ylittää enintään 600 mk ⁷⁾ sekä määrärahaa Painatus ja sidonta enintään 2,000 mk ⁸⁾.

Rakennustarkastuksen järjestäminen Pakilan ja Paloheinän omakotialueilla. Kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ tehdä sisäasiainministeriölle esityksen Pakilan ja Paloheinän omakotialueiden asettamisesta rakennustoiminnan väliaikaisesta järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa sekä eräillä rakennustarkastuksen alaisilla maaseudun alueilla elokuun 2 p:nä 1940 annetun asetuksen edellyttämän erityisen rakennustarkastuksen alaisiksi.

Vahvistettuaan ¹⁰⁾ kyseisten omakotialueiden rakennussuunnitelmat Uudenmaan lääninhallitus sittemmin määräsi Helsingin kaupungin rakennustarkastajan toistaiseksi toimimaan mainittujen omakotialueiden rakennustarkastajana ¹¹⁾.

Raastuvanoikeus. Raastuvanoikeuden tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin ¹²⁾ sallia ylittää enintään 104,100 mk raastuvanoikeuden ylimääräisen yhdeksän osaston jakamiseksi kahtia heinäkuun 1 p:stä lukien.

Syyttäjistö. Kaupunginvaltuusto päätti ¹³⁾ muuttaa toisen ylimääräisen kaupunginviskaalin viran sääntöpalkkaiseksi 19 palkkaluokkaan kuuluvaksi kaupunginviskaalinviraksi tammikuun 1 p:stä 1942 lukien.

Niinikään valtuusto päätti ¹⁴⁾ muuttaa kaupunginviskaalinviraston tilapäisen nuoremman toimistoapulaisen viran sääntöpalkkaiseksi 34 palkka-

¹⁾ Kvsto 19 p. marrask. 17 §. — ²⁾ S:n 15 p. tammik. 5 §. — ³⁾ Ks. v:n 1940 kert. s. 27. — ⁴⁾ Kvsto 19 p. helmik. 33 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. huhtik. 41 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. syysk. 15 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. lokak. 22 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. kesäk. 56 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. huhtik. 16 §. — ¹⁰⁾ S:n 19 p. marrask. 5 §. — ¹¹⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 169. — ¹²⁾ Kvsto 4 p. kesäk. 16 §. — ¹³⁾ S:n 4 p. kesäk. 11 §. — ¹⁴⁾ S:n 4 p. kesäk. 12 §.